

POSTANOWIENIE

11 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Demendecki

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 11 czerwca 2026 r.
wniosku złożonego przez pełnomocnika skarżącego L. w T. - adw. M.T.
o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego Macieja Kowalskiego
wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie o sygn. akt II CSKP 1992/22;
dotyczącej rozpoznania skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Warszawie z dnia 26 października 2021 r., sygn. akt I ACa 534/21,
w sprawie
z powództwa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Warszawie
przeciwko L. w T.
o zapłatę;
na podstawie art. 29 § 10 w zw. z § 9 w zw. z § 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o
Sądzie Najwyższym oraz art. 29 § 11 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie
Najwyższym,

postanowił:

- 1. odrzucić wniosek;**
- 2. zawiadomić Okręgową Radę Adwokacką w [...] o rozstrzygnięciu z pkt 1.**

UZASADNIENIE

Pełnomocnik skarżącego L. w T. –adw. M.T. w sprawie o sygn. akt II CSKP 1992/22, złożył w dniu 30 grudnia 2024 r. (data prezentaty Sądu Najwyższego) wniosek o zbadanie spełnienia przez m.in. SSN Macieja Kowalskiego wymogów

niezawisłości i bezstronności. W przedmiotowym wniosku pełnomocnik wskazuje na okoliczności towarzyszące jego powołaniu. W ocenie wnioskodawcy, SSN Maciej Kowalski nie spełnia standardu niezawisłości i bezstronności, o których mowa w art. 29 § 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 622 – dalej: ustawa o SN).

Pełnomocnik wskazał, że z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, a także orzecznictwa Sądu Najwyższego, wydanego przez sędziów powołanych bez udziału Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, jasno wynika, że sędziowie powołani z udziałem tzw. neoKRS nie spełniają właściwych standardów niezawisłości i bezstronności, a w konsekwencji nie stanowią „sądu ustanowionego ustawą”

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 29 § 5 ustawy o SN „dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, na wniosek uprawnionego, o którym mowa w § 7, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy”. Przepis art. 29 § 9 ustawy o SN nakazuje zaś, by wniosek o zbadanie ww. wymogów czynił zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierał „1) żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie zachodzą przesłanki, o których mowa w § 5; 2) przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie wraz z dowodami na ich poparcie”. Natomiast stosownie do treści art. 29 § 10 ustawy o SN „wniosek niespełniający wymagań, o których mowa w § 9, podlega odrzuceniu bez wezwania do usunięcia braków formalnych. Odrzuceniu

podlega również wniosek złożony po upływie terminu albo z innych przyczyn niedopuszczalny”.

Analiza treści przedmiotowego wniosku wskazuje jednoznacznie, że nie zawiera on elementów konstrukcyjnych i konstytutywnych wskazanych w art. 29 § 9 ustawy o SN.

Wnioskodawca ogranicza się bowiem wyłącznie do przytoczenia okoliczności wskazujących na wadliwość powołania SSN Macieja Kowalskiego na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, podnosząc kwestie związane z prawidłowością procedowania przez organ o to wnioskujący, tj. Krajową Radą Sądownictwa, ukształtowaną w drodze nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, a także przedstawił jego ocenę wadliwość takiego powołania, z przywołaniem orzeczeń Sądu Najwyższego oraz ETPCz i TSUE.

Natomiast, jak podkreśla się w judykaturze, za okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego na tle art. 29 § 5 ustawy o SN nie mogą być uznane okoliczności o charakterze generalnym, odwołujące się do systemowych rozwiązań procesu powoływania sędziów (tym samym, dotyczące sposobu ich powołania), ale wyłącznie indywidualne okoliczności powołania, dotyczące konkretnego sędziego objętego wnioskiem o przeprowadzenie tzw. testu niezawisłości i bezstronności. Za konieczne uznaje się wskazanie także okoliczności świadczących o tym, że deficyt w postaci spełnienia wymagań niezawisłości i bezstronności może oddziaływać na wynik konkretnej sprawy, z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 listopada 2022 r., III CB 5/22; z 15 marca 2023 r., III CB 22/22; z 29 marca 2023 r., III CB 9/23; z 6 kwietnia 2023 r., III CB 19/23; z 2 sierpnia 2023 r., III CB 29/23; z 6 września 2023 r., III CB 31/23; z 4 października 2024 r., I ZB 54/24; z 5 listopada 2024 r., I NB 2/24; z 15 stycznia 2025 r. III CB 125/24; z 29 stycznia 2025 r. III CB 1/25).

Zatem kwestionowanie niezawisłości lub bezstronności sędziego Sądu Najwyższego nie może opierać się jedynie np. na stwierdzeniu, że sędzia został powołany na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa

oraz niektórych innych ustaw. Powoływanie wyłącznie tej okoliczności we wniosku stanowi niezaprzeczalnie naruszenie normy wynikającej z art. 29 § 4 ustawy o SN, który stanowi, iż okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności.

Nadto, wnioskodawca w żaden sposób nie odnosi się ani do postępowania SSN Macieja Kowalskiego po powołaniu, ani też nie przedstawia jakichkolwiek argumentów wskazujących na to, jak w okolicznościach tej konkretnej sprawy, naruszenie standardu niezawisłości i bezstronności, związane z powołaniem na urząd sędziego Sądu Najwyższego i ewentualnym późniejszym postępowaniem tego sędziego, mogłoby wpływać na jej wynik, przy uwzględnieniu okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy. Wnioskodawca nie załączył także dowodów, które popierałyby przytoczone okoliczności.

Wobec powyższego, w sposób oczywisty przedmiotowy wniosek nie spełnia wymogów formalnych z art. 29 § 5 i § 9 pkt 2 ustawy o SN, a tym samym złożony w tym trybie, nie spełnia określonych ustawą warunków dopuszczalności. Zgodnie z art. 29 § 10 ustawy o SN, brak ten ma przy tym charakter nieusuwalny i w konsekwencji skutkuje odrzuceniem wniosku.

Przepis art. 29 § 11 ustawy o SN przewiduje obligatoryjne zawiadomienie właściwego organu samorządu zawodowego, do którego należy pełnomocnik, w razie odrzucenia wniosku niespełniającego wymagań, o których mowa w art. 29 § 9 ustawy o SN. Wobec powyższego, w wydanym rozstrzygnięciu należało zawiadomić Okręgową Radę Adwokacką w [...], która jest właściwym organem samorządu zawodowego dla pełnomocnika skarżącego.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

Tomasz Demendecki

(M.M.)

[r.g.]